

RAAP Adviesdocument 1511

Adviesdocument plangebied Ecommunitypark te Oosterwolde, gemeente Ooststellingwerf

Type onderzoek	:	Adviesdocument
Toponiem plangebied	:	Ecommunitypark 1a
Plaats	:	Oosterwolde
Gemeente	:	Ooststellingwerf
Provincie	:	Friesland
Opdrachtgever	:	HJ advies voor de bouw
RAAP-projectcode	:	OOEC
Auteurs	:	M.A. Koeweiden & J.E.A. Jans
Versie	:	20 september 2024

Inleiding

HJ Advies en Studio JK hebben RAAP verzocht advies uit te brengen over de bouw van een kantoorpand op bedrijventerrein Ecommunitypark ten zuiden van Oosterwolde (figuur 1). In 2011 is op deze locatie een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd (Van Der Kroft, 2011; RAAP-notitie 3886). Het advies uit dat onderzoek is deels overgenomen in het huidige bestemmingsplan. In onderhavig document worden de geplande ingrepen afgezet tegen het bestemmingsplan en het advies uit het onderzoek uit 2011. Er is geen aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk om tot een actueel advies te komen.

Figuur 1. Locatie van het geplande kantoorpand (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

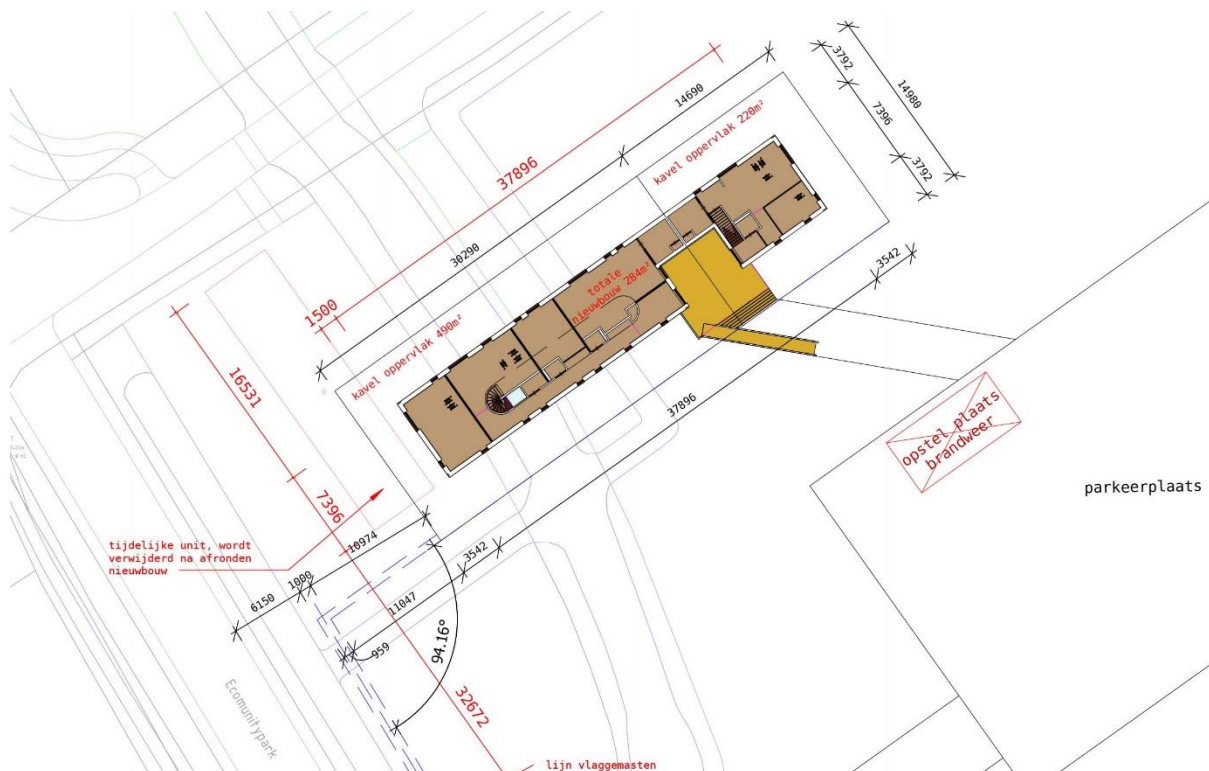
Geplande werkzaamheden

Het plangebied is gelegen ter hoogte van Ecommunitypark 1a te Oosterwolde. Het te bouwen kantoorpand heeft een oppervlakte van 284 m² en komt te staan op betonnen heipalen met een afmeting van 250x250mm en een diepte van circa 4 meter (figuur 2 en figuur 3). Overige

werkzaamheden betreffen het storten van puin of zand voor het creëren van bouwwegen, het ingraven van een IBA (septictank) en het graven van enkele nutssleuven.

Figuur 2. Impressie van het te bouwen kantoorpand.

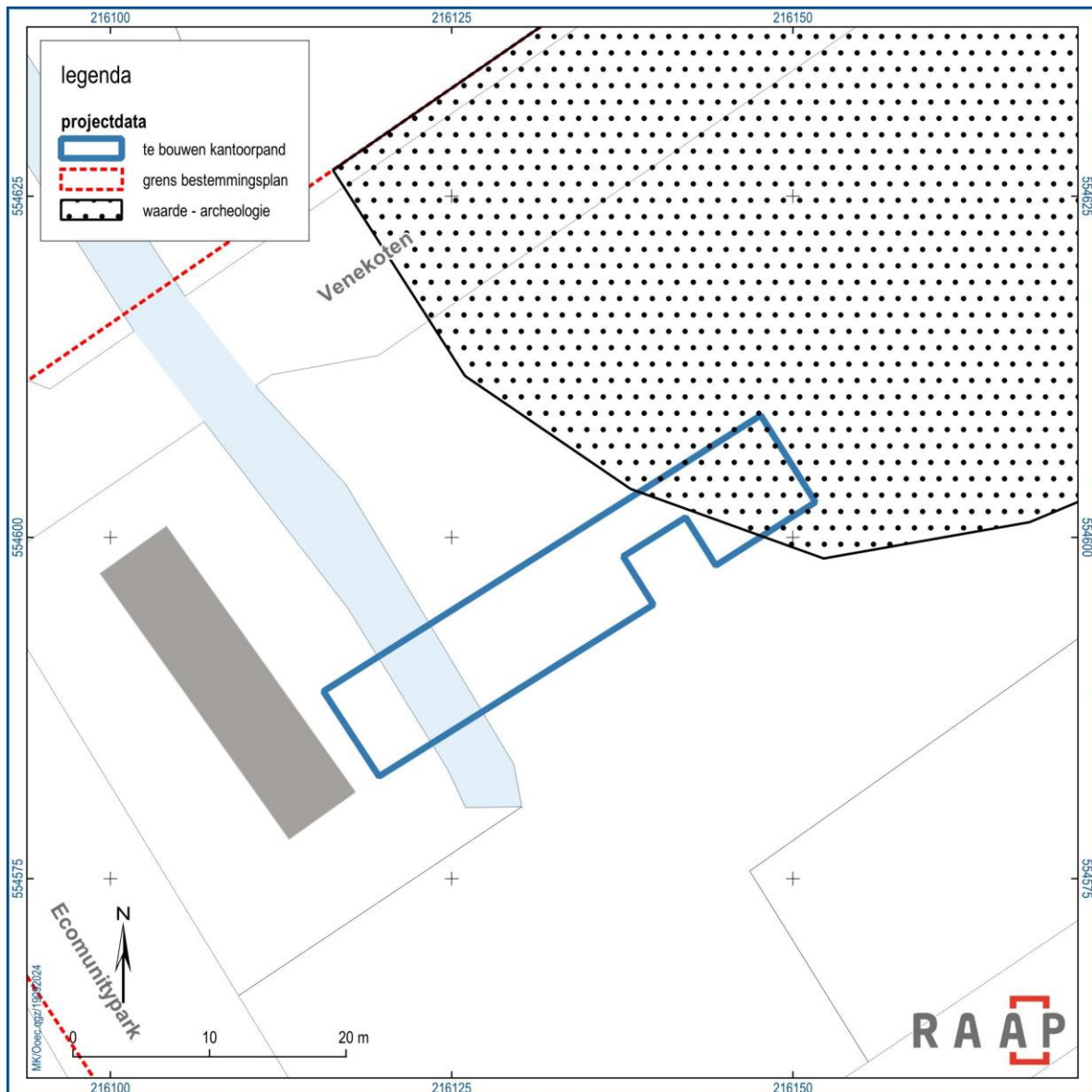
Figuur 3. Overzichtstekening van de omvang en ligging van de geplande ingrepen.

Bestemmingsplan

Conform bestemmingsplan Oosterwolde – Ecommunitypark 2023 (versie 23-04-2024, geraadpleegd via het Omgevingsloket) geldt voor een deel van het perceel 'Waarde – Archeologie' (figuur 4). De voor 'Waarde – Archeologie' aangewezen gronden zijn bestemd voor het behoud van de archeologische waarden. Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken worden gebouwd tenzij de archeologische

waarden van de gronden die blijkens de geplande bouw kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld en in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

Circa 60 m² van het te bouwen pand valt binnen het gebied 'Waarde – Archeologie'. Binnen die oppervlakte zijn circa 7 heipalen voorzien. Er zullen geen graafwerkzaamheden worden uitgevoerd binnen het vlak 'Waarde – Archeologie'.

Figuur 4. De geplande ligging van het pand ten opzichte van het gebied met dubbelbestemming Waarde - Archeologie.

Archeologische verwachting

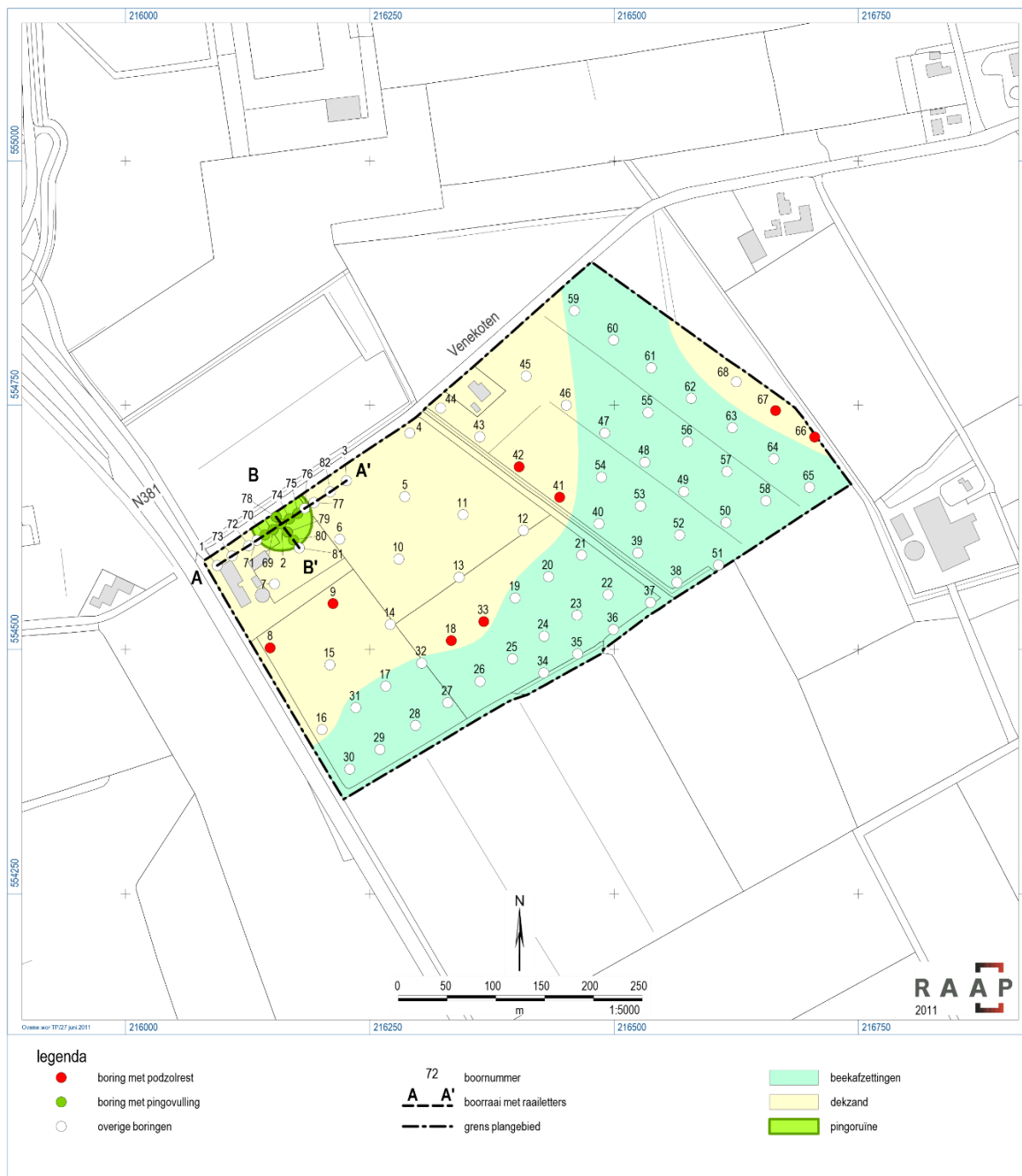
Volgens de Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE) geldt voor de periode Steentijd-Bronstijd voor het gehele bedrijventerrein een 'quickscan' (3 boringen per ha, uit te breiden tot 6 boringen per ha indien een podzolbodem aanwezig is). Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is voor het deel van het bedrijventerrein waar onderhavig kantoorpand voorzien is een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek).

In 2011 is, naar aanleiding van de inrichting van het huidige bedrijventerrein, door RAAP een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (Van Der Kroft, 2011; RAAP-notitie 3886). Verspreid over het hele bedrijventerrein zijn 82 boringen gezet tot maximaal 2,5 m -mv. De locatie van een vermoedelijke pingoruïne is onderzocht door middel van boringen in twee kruislings geplaatste boorraaien met circa 10 m afstand tussen de boringen. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven op figuur 5.

De laagopeenvolging in het noorden en westen van het bedrijventerrein, de locatie van het huidige plangebied, bestaat uit een bouwvoor/verstoorde zandlaag op dekzand op keileem. Uit de boorraaien ter plaatse van de eveneens in het noordwesten gelegen vermoedelijke pingoruïne (felgroen op figuur 5) blijkt de aanwezigheid van een depressie met een omvang binnen het bedrijventerrein van circa 70 x 75 m. Ondanks het ontbreken van een duidelijke ringwal (met uitzondering van de iets hoger gelegen boring 77) kan de depressie op grond van de vorm, diepte en karakteristieke vulling worden geïnterpreteerd als een pingorestant met een circa 1,6 dikke, organogene vulling met daarin een laag eolisch zand. Nergens op het bedrijventerrein is een intact podzolprofiel waargenomen; slechts in acht boringen is een restant van een B- en/of BC-horizont aangetroffen. Deze boringen bevonden zich buiten het huidige plangebied. Noch in de boringen, noch op het maaiveld zijn archeologische indicatoren aangetroffen.

Op basis van bovenstaande resultaten werd aanbevolen om de locatie van de pingoruïne te ontzien bij graafwerkzaamheden en te behoeden voor degradatie (het handhaven van het huidige grondwaterpeil). Dit betreft het vlak dat in het bestemmingsplan is opgenomen als 'Waarde – Archeologie'. Indien beschermende maatregelen niet mogelijk zijn, wordt aanbevolen om de vullingslagen van de pingoruïne paleo-ecologisch te onderzoeken. Voor het overige deel van het terrein geldt dat het onderzoek geen aanwijzingen heeft opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen. De hier geplande ingrepen kunnen vanuit archeologisch oogpunt zonder bezwaar worden uitgevoerd. Er is geen ander archeologisch onderzoek uitgevoerd in het gebied.

In het algemeen geldt dat vullingen van pingoruïnes uitermate geschikt zijn voor een landschapsreconstructie over een lange periode. De meest geschikte plek voor bemonstering is echter de plek waar de (intacte) organische vulling het dikst is. In de ondiepere delen van de pingoruïne bestaat de kans dat de organische sequentie door golfslag en andere verstoringen incompleet is (Jans, 2014). De locatie waar de organische vulling het dikst is betreft doorgaans het centrale deel van de depressie.

Figuur 5. Resultaten booronderzoek 2011, bron: RAAP-notitie 3886.

Conclusies en advies

De in het bestemmingsplan als 'Waarde – Archeologie' opgenomen zone betreft een pingoruïne welke is aangetroffen in het booronderzoek uit 2011. Voor het overige deel van terrein geldt, volgend uit de resultaten van hetzelfde booronderzoek, een lage verwachting voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen.

De meest geschikte plek voor bemonstering van de pingoruïne lijkt zich rond boringen 2 en 74 van het booronderzoek te bevinden, op ruim 20 m afstand van het te bouwen pand. De heipalen zullen door hun geringe aantal en omvang geen grote verstoring vormen voor de randzone van de pingoruïne. Een wijziging van de grondwaterstand, die de kwaliteit van de vulling van de pingoruïne ten nadele zou kunnen beïnvloeden, is niet voorzien. Geplande graafwerkzaamheden bevinden zich alle buiten de contouren van de pingoruïne. Op basis van de geplande ingrepen ten behoeve van de bouw van het kantoorpand wordt daarom geen archeologisch of paleo-ecologisch vervolgonderzoek noodzakelijk geacht.

Mits bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Dit document geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Ooststellingwerf, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

Jans, J.E.A., 2014. Pingo Project Fryslân, 45 (potentiële) pingoruïnes in de Noordelijke Friese Wouden, gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Smallingerland en Tytsjerksteradiel; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek. RAAP-rapport 2833. Weesp.

Kroft, P. van der & D. van den Berg, 2011. Plangebied Venekoten te Oosterwolde, gemeente Ooststellingwerf; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-notitie 3886. Weesp.

Overzicht van figuren

Figuur 1. Locatie van het geplande kantoorpand (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).	2
Figuur 2. Impressie van het te bouwen kantoorpand.	3
Figuur 3. Overzichtstekening van de omvang en ligging van de geplande ingrepen.	3
Figuur 4. De geplande ligging van het pand ten opzichte van het gebied met dubbelbestemming Waarde - Archeologie.	4
Figuur 5. Resultaten booronderzoek 2011, bron: RAAP-notitie 3886.	6